

3 - Mijn rechten tijdens het proces

Waar vindt het proces plaats?

Strafprocessen worden normaliter gehouden in een algemene rechtbank van eerste aanleg. Deze worden [arrondissementsrechtbanken](#) genoemd. Over het algemeen wordt de zaak behandeld door de rechtbank van het rechtsgebied waar het vermeende misdrijf is gepleegd. Rechtszaken zijn normaal gesproken [openbaar](#). Dat betekent dat uw proces voor iedereen vrij toegankelijk is. De rechtbank kan echter gelasten dat bepaalde zaken, bijvoorbeeld als ze seksuele misdrijven betreffen, geheel of gedeeltelijk worden behandeld zonder dat er publiek bij aanwezig is. Datzelfde geldt als u jonger dan achttien jaar bent op het moment van de tenlastelegging.

De samenstelling van de rechtbank varieert afhankelijk van de aard van de zaak: Uw zaak kan worden behandeld door één rechter, door één rechter en drie [lekenrechters](#), door twee rechters en drie of vier lekenrechters, of door drie rechters. In de regel hangt de samenstelling van de rechtbank af van de ernst van het misdrijf.

Kan de tenlastelegging tijdens het proces worden gewijzigd?

Normaal gesproken mag een tenlastelegging niet meer worden gewijzigd nadat deze is ingediend. Als de rechtbank dit gezien het aangevoerde bewijs passend acht, kan de openbaar aanklager de tenlastelegging echter wel uitbreiden om de verdachte ook een of meer andere strafbare feiten ten laste te leggen.

De volgende gevallen houden geen wijziging van de tenlastelegging in: de openbaar aanklager beperkt de tenlastelegging; de openbaar aanklager neemt een wettelijke bepaling in de tenlastelegging op die niet in het verzoek om dagvaarding werd genoemd; de openbaar aanklager neemt een nieuw feit op dat de tenlastelegging ondersteunt.

Als u tijdens het proces schuld bekent aan alle of enkele punten van de tenlastelegging, kan het zijn dat de rechtbank niet zo veel bewijs hoeft te horen. In eenvoudige strafzaken is een bekentenis van de verdachte meestal genoeg om vonnis te kunnen wijzen. Maar hoe ernstiger een misdrijf is, hoe meer bewijs er naast een bekentenis nodig is.

Wat zijn mijn rechten tijdens het proces?

U hebt altijd het recht om bij een zitting van de rechtbank aanwezig te zijn, tenzij uw zaak in de raadkamer van de rechtbank wordt behandeld door middel van een [schriftelijke procedure](#). In dat geval kunt u tot maximaal negen maanden gevangenisstraf worden veroordeeld. Als het vonnis echter meer dan zes maanden gevangenisstraf inhoudt, moet de rechtbank u toestaan een mondelinge verklaring af te leggen.

Voor bepaalde lichte overtredingen kunt u ook worden veroordeeld zonder dat u aanwezig bent. In dat geval kan de straf bestaan uit een geldboete of maximaal drie maanden gevangenisstraf en een verbeurdverklaring met een maximum van 10 000 euro.

Als u persoonlijk wordt gedagvaard om op de rechtszitting te verschijnen, moet u tijdens de hele zitting aanwezig zijn tenzij de rechtbank u toestaat om weg te gaan. Als u een tolk nodig hebt, zal er een voor u worden gezocht. Voor meer informatie over uw rechten met betrekking tot de gebruikte taal, zie [Informatieblad 2](#).

U hebt het recht om zelf uw eigen verdediging te voeren. Ook hebt u recht op een advocaat. Als u zonder advocaat in de rechtszaal verschijnt en de rechtbank van oordeel is dat u zichzelf niet kunt verdedigen, kan de rechtbank een advocaat aanwijzen die u tijdens het proces zal verdedigen (uw raadsman of -vrouw), ook tegen uw wil. In

principe hebt u het recht om op elk gewenst moment een andere advocaat te nemen.

U hebt het recht, maar niet de plicht, om tijdens de rechtszitting het woord te voeren. Als verdachte hoeft u de rechtbank niet te helpen om uw schuld vast te stellen. Als u wenst te worden gehoord in de zaak, hoeft u niet de waarheid te vertellen, behalve over uw persoonsgegevens en uw inkomen. De rechtbank zal uw versie van de feiten vergelijken met die van andere personen die in de zaak zijn gehoord en met het bewijs, en zal vervolgens beoordelen hoe betrouwbaar uw verhaal is.

Welke rechten heb ik met betrekking tot het bewijs dat tegen mij wordt aangevoerd?

U hebt het recht om het bewijs te bestuderen als het strafrechtelijk onderzoek daarmee niet wordt geschaad. In principe kan elk bewijs tegen u in de rechtbank worden gebruikt. De rechtbank heeft het recht om het aanvoeren van bewijs of het horen van getuigen te beperken wanneer dat bewijs of die getuigen duidelijk geen effect op het vonnis zullen hebben.

U hebt het recht om zelf bewijs in te dienen of eigen getuigen te horen. U doet er goed aan om dat bewijs of die getuigen zo snel mogelijk te vinden en aan de rechtbank voor te leggen, maar u kunt het bewijs of de getuigen ook pas tijdens de hoorzitting of zelfs tijdens de behandeling van het beroep voor het eerst presenteren. Als u echter pas in een zeer late fase van het proces met nieuw bewijs of nieuwe getuigen komt, kan de rechtbank twijfels hebben over het belang daarvan voor het bepalen van uw schuld.

U en uw advocaat hebben het recht om alle getuigen te ondervragen. Als u gebruik maakt van een advocaat, zal deze over het algemeen namens u de vragen stellen.

Finse rechtbanken kunnen naar eigen inzicht besluiten of bewijs wordt toegelaten of niet. Dat betekent dat de rechtbank met betrekking tot elk bewijsstuk en elke getuige een besluit neemt over het belang ervan.

Wordt er rekening gehouden met mijn strafblad?

Als u in Finland een [strafblad](#) hebt, zal daar bij de strafbepaling rekening mee worden gehouden. Het strafblad zal van invloed zijn op het besluit of uw straf uit een voorwaardelijke of een onvoorwaardelijke gevangenisstraf moet bestaan. Bovendien kan het hebben van een strafblad tot een zwaardere straf leiden als de rechtbank van oordeel is dat uit eerder door u gepleegde misdrijven blijkt dat u zich niet aan de wet houdt.

Een eerdere veroordeling in Finland kan ook tot een minder zware straf leiden als de tenlastelegging die nu wordt behandeld samen met de eerdere beschuldigingen had kunnen worden behandeld. De rechtbank kan bij het bepalen van de strafmaat ook rekening houden met een onvoorwaardelijke gevangenisstraf of een taakstraf die in een andere lidstaat aan u is opgelegd.

Wat gebeurt er aan het eind van het proces?

Het proces eindigt met het vonnis, dat op dezelfde dag of later in de raadkamer wordt uitgesproken. In het vonnis kunt u schuldig worden verklaard aan alle of enkele in de tenlastelegging genoemde strafbare feiten, of kan de tenlastelegging worden afgewezen.

Als de rechtbank u schuldig verklaart, zijn de volgende straffen mogelijk:

Onvoorwaardelijke gevangenisstraf

Een onvoorwaardelijke gevangenisstraf kan variëren van veertien dagen tot levenslang. Een gevangenisstraf van meer dan twee jaar is altijd onvoorwaardelijk.

Voorwaardelijke gevangenisstraf

Een gevangenisstraf van minder dan twee jaar kan worden opgeschort als de rechtbank dat passend acht. U kunt zowel tot een boete als tot een voorwaardelijke gevangenisstraf worden veroordeeld, of, als de voorwaardelijke

gevangenisstraf meer dan een jaar bedraagt, tot een taakstraf van twintig tot negentig uur.

Een voorwaardelijke gevangenisstraf gaat altijd gepaard met een proeftijd van ten minste een jaar en ten hoogste drie jaar. Als u in deze periode geen nieuwe strafbare feiten pleegt, zal uw gevangenisstraf niet ten uitvoer worden gelegd. Als u in deze periode een nieuw strafbaar feit pleegt en u om die reden wordt veroordeeld tot een onvoorwaardelijke gevangenisstraf, kan de rechtbank gelasten dat ook uw voorwaardelijke gevangenisstraf ten uitvoer wordt gelegd.

Taakstraf

Een onvoorwaardelijke gevangenisstraf van ten hoogste acht maanden kan worden omgezet in een [taakstraf](#). Hiervoor is over het algemeen nodig dat u in Finland woont. Het kan zijn dat een taakstraf niet tot de mogelijkheden behoort als u al eerder tot een onvoorwaardelijke gevangenisstraf of een taakstraf bent veroordeeld.

Jeugdstraf

Als u nog geen achttien jaar oud bent en een misdrijf pleegt, kunt u worden veroordeeld tot een [jeugdstraf](#). Dit is een speciale straf voor jonge plegers van een misdrijf. De straf is zwaarder dan een boete, maar lichter dan een onvoorwaardelijke gevangenisstraf.

Geldboete

Voor lichte overtredingen kunt u worden veroordeeld tot een geldboete. Boetes worden opgelegd als [boete-eenheden](#). Het minimumaantal boete-eenheden is 1 en het maximaal aantal is 120. Als u wordt veroordeeld tot geldboetes voor verschillende misdrijven tegelijk, kan het maximaal aantal hoger liggen.

De hoogte van een boete-eenheid is afhankelijk van uw inkomen ten tijde van het proces. Op dit moment bedraagt de kleinste eenheid zes euro.

Als u de door de rechtbank opgelegde boete niet betaalt, zal de boete worden omgezet in een gevangenisstraf. Drie onbetaalde boete-eenheden staan gelijk aan een dag gevangenisstraf.

Welke rol speelt het slachtoffer in het proces?

In Finland heeft het slachtoffer, of de benadeelde partij, een redelijk sterke rol tijdens het proces. De benadeelde partij kan zich voegen in de tenlastelegging van de openbaar aanklager of kan een andere aanklacht indienen. Het slachtoffer heeft ook het recht om een aanklacht in te dienen als de openbaar aanklager heeft besloten om de zaak tegen u te seponeren. Bovendien kan de benadeelde partij schadevergoeding eisen van de verdachte van het misdrijf.

De benadeelde partij wordt tijdens het strafrechtelijk onderzoek doorgaans de vraag gesteld of hij of zij om een straf voor de verdachte en/of schadevergoeding voor het misdrijf vraagt. Ook kan de benadeelde partij zijn of haar eisen inbrengen tijdens de hoorzitting.

■ Laatste update: 12/09/2025

De verschillende taalversies van deze pagina worden bijgehouden door de betrokken lidstaten. De informatie wordt vertaald door de diensten van de Europese Commissie. Eventuele aanpassingen zijn daarom mogelijk nog niet verwerkt in de vertalingen. De Europese Commissie aanvaardt geen verantwoordelijkheid of aansprakelijkheid met betrekking tot informatie of gegevens in dit document. Zie de juridische mededeling voor auteursrechtelijke bepalingen van de lidstaat die verantwoordelijk is voor deze pagina.